

בתי המשפט

א 004097/00

בית משפט השלום הרצליה

תאריך: 28/8/05

בפני: כב' השופט צבי דותן

בעניין: (...)

התובע ע"י ב"כ עו"ד ר' מלך – אולשיצקי

נגד

1. עיריית תל אביב-יפו

2. מגדל חברה לביטוח בע"מ

הנתבעים

ע"י ב"כ עו"ד מ' גנס

פסק דין

1. התובע נפגע בתאונה ביום 12/8/99. לגירסתו, בתאריך הנ"ל, בסביבות השעה 23:00 בלילה, הלך בגן העצמאות בתל אביב, הידוע כמקום מפגש לגברים הומוסקסואלים, במטרה למצוא בן זוג. הוא התיישב על אחד הספסלים בגן. אחר כל ביקש להוציא מסטיק מכיס מכנסיו, ולשם כך, בעודו יושב, הכניס את ידו הימנית לכיס מכנסיו. תנועה שגרמה לו להישען בגבו לאחור על משענת הספסל. לפתע, נטה הספסל לאחור והתהפך. התובע באופן אינסטינקטיבי הפנה את ידו השמאלית לאחור כדי להגן על ראשו, וכתוצאה מכך נחבלה ידו השמאלית, ונגרם לו שבר מרוסק בשורש כף היד. הספסל שבו אירעה התאונה מסומן X בתמונה שצורפה לתצהיר התובע.

התובע טוען כי רק בדיעבד התברר שהספסל לא היה מקובע או מעוגן לקרקע בשום צורה שהיא, וכי לא ניתן היה להבחין בכך בטרם התיישב עליו.

תביעה זו ענינה בנזקי הגוף אשר נגרמו לתובע בתאונה הנ"ל.

שאלת נסיבות התאונה

2. עיקר המחלוקת שבין הצדדים נוגעת לשאלת נסיבות התאונה. מחלוקת זו נעוצה בכך, שבהזדמנויות קודמות, טרם הגשת התובענה, מסר התובע גירסאות שונות מאלה שמסר במשפט:

הגירסה הראשונה נמסרה ע"י התובע כאשר הגיע אחרי התאונה למקום עבודתו, ואז סיפר לחברו לעבודה, י.ר., כי הלך עם שני סלי קניות בשוק, ונפל כתוצאה מכך

שרגלו נכשלה בברור או במהמורה במדרכה (פרו', עמ' 8, ש' 2, ש' 7, ש' 21-22 וכן ראה 4/).

הגירסה השנייה נמסרה ע"י התובע, כחודש ימים לאחר התאונה, בתאריך 9/9/99, לרופא קופ"ח, ד"ר א' שוכר. בכרטיס החולה, נ/1, רשם הרופא, ככל הנראה מפיו של התובע (פרו', עמ' 24, ש' 12), כי "לפני כחודש החליק על הבקבוק, ונפל על היד המושטת".

הנה כי כן, שתי גירסאות שונות לאותו אירוע, ואף אחת מהן אינה תואמת את הגירסה שהועלתה במשפט.

3. אולם, כאן יש להדגיש, הגירסה שהועלתה במשפט (התהפכות ספסל בגן העצמאות) היא גירסה שיש לה תמיכה בראיות אחרות.

ראשית, עדות החוקר מטעם הנתבעות. מתברר שכאשר גבה החוקר הודעה מהתובע, מסר לו התובע את אותה גירסה, היינו, שהתאונה התרחשה עת התיישב על ספסל בגן העצמאות, נשען לאחור, והספסל התהפך (עמ' 16, ש' 15-4). למחרת גביית העדות מן התובע, ניגש החוקר אל גן העצמאות ומצא את הספסל, שאינו מחובר לקרקע, ואף צילם אותו (ר' פרו' עמ' 17, וכן ר' התמונות שהוגשו). על גב התמונה ת/4, למשל, רשם החוקר בכתב ידו: "הספסל המעורב תאונה. מונח לא מקובע על גבי גדר רשת, בסמוך למבנה התחזוקה". על גב התמונה ת/5 רשם החוקר בכתב ידו: "הספסל המעורב מבט מקרוב, הספסל איננו מחובר לקרקע". ועל גב התמונה ת/6 רשם החוקר: "בסיס הספסל המעורב. רגל עשויה מתכת".

הנה כי כן, החוקר אכן מצא, בגן העצמאות, במקום שתואר בפניו על ידי התובע (עמ' 16, ש' 26, עמ' 17, ש' 1-2), את הספסל הבלתי מקובע לקרקע, שהתובע נחבל בו. החוקר צילם את המקום מספר פעמים, ורשם על גב התמונות את שרשם. ניתן להסיק מכך, כי מצא את גירסת התובע נכונה ומהימנה בעיניו. אוסיף כי בתצהיר העדות של החוקר אין משום מה זכר לגירסה שהתובע מסר לו; לכך שהחוקר ביקר בגן העצמאות ומצא את הספסל בו עסקינן; לעובדה שצילם צילומים ממקום התאונה לכל אלה אין כאמור זכר, ואני מקבל הטענה כי עצם הסתרת כל העובדות החשובות הללו היא כשלעצמה מהווה במידת-מה סיוע לגירסת התובע.

4. **שנית**, עדות הרופא האורטופד ד"ר א' שוכר. בפני ד"ר שוכר מסר התובע (כך לפחות לפי הרישום, נ/1) את הגירסה בדבר החלקה על בקבוק. אולם ד"ר שוכר בעדותו אמר כי גירסה זו "לא מסתדרת לו", הואיל ובנפילה מגובה כל כך נמוך לא יכול להיגרם נזק כה גדול כפי שנגרם (עמ' 27, ש' 25-20, עמ' 28, ש' 1). אחר ששלל, למעשה, את "גירסת הבקבוק", נשאל ד"ר שוכר מה דעתו על התיזה שהנפילה היתה בהתהפכות של ספסל אחורנית. על כך השיב: "זה יכול להסביר את עצמת הפגיעה, בתנאי שהידיים שלו היו מושטות אחורנית באופן שהוא ניסה לבלום את עצמו ונפל על הידיים המושטות"

(עמ' 28, ש' 5-7). ויודגש: תשובה זו נתן ד"ר שוכר מבלי שידע כי זוהי בדיוק גירסתו של התובע.

בהערת אגב בלבד אציין, כי ב"כ התובע הציעה וחזרה והציעה שהתובע יבדק בפוליגרף, אולם ב"כ הנתבעות התנגד לכך.

5. עד כאן ציינתי מהן הראיות התומכת בגירסת התובע באשר לנסיבות התאונה. ועתה יש לדון בשאלה העיקרית – מה הסבר בפי התובע לחילופי הגירסאות. כיצד זה מסר בתחילה גירסאות שונות בתכלית, ורק במשפט נתגלתה "גירסת גן העצמאות". ההסבר שנתן התובע הוא, שגן העצמאות ידוע לכל כמקום מפגש לגברים הומוסקסואלים בשעות הלילה, שעצם העובדה שהתאונה אירעה במקום זה בשעות הלילה היתה חושפת את נטייתו המינית כהומוסקסואל, וכי משום כך נמנע מלספר כיצד והיכן אירעה התאונה, בכדי שלא לחשוף לעין כל את זהותו המינית, אותה שמר עד אז כסוד כמוס בפני כל בני משפחתו, קרוביו ומכריו. וכשלונו—

"... שגן העצמאות מזוהה כמקום מפגש של אנשים עם נטיה הומוסקסואלית, לא הייתי מוכן לחשוף את נטיותי האישיות, ששמרתי אותן מאז הגירושין, מאז 14 או 15 שנה, כך שכל הסביבה שלי, אם זה ידידים מעבודה, מעסיק, ושכנים, לגבי הנטיה המינית שלי לא ידעו מאומה" (פרו', עמ' 8, ש' 8-11).

"לתופעה של הנטיה המינית נחשפתי לזה רק ב-14 השנים האחרונות, וכל מכריי הותיקים וכל משפחתי הרחבה מכירים אותי כאדם שמנהל אורח חיים רגיל, ויש לי ענין להמשיך לשמור על הרושם שיצרתי כלפי מכריי וחבריי גם לשנים הבאות". (עמ' 15, ש' 4-6).

"לגבי ידידים קרובים, שכנים, ובני משפחה, כולל אמי, כל אלה לא יודעים על הנטיות שלי, לכל אלה סיפרתי שזה קרה בכיוון השוק. אבל האמת שזה קרה באותו ספסל ורק בגן העצמאות, לא בור ולא בקבוק, זה הכל סיפורים מצוצים מהאצבע". (עמ' 14, ש' 29 עד עמ' 15, ש' 2).

6. עיקר המחלוקת בתיק זה נסבה סביב השאלה – האם יש מקום לקבל דברים כהסבר לגירסאות השיקריות שמסר התובע בתחילה (לרופא, ולחברו לעבודה), והאם יש מקום לקבוע כי הגירסה הנכונה היא דווקא זו המוצגת על ידו עתה בביהמ"ש. אומר כבר עתה כי לדעתי לא היה מקום ל"מלחמת העולם" שניטשה בין הצדדים ולדיו הרבה שנשפכה בענין זה. בעיניי נראה הדבר פשוט, וכמעט מובן מאליו, שגבר הומוסקסואל, המבקש, בשל צנעת הפרט, להסתיר את נטיותיו המיניות, לא יספר לחבריו ולמקורביו כי נפגע בשעת לילה מאוחרת בגן העצמאות בתל-אביב (סיפר שמטבע הדברים יעורר מיד את השאלה מה חיפש שם בשעה כזאת), ותחת זו ימציא סיפור כיסויי כלשהו.

7. ראשית יש לציין כי אין מחלוקת על כך שגן הציבורי זה אכן ידוע ומוכר לכל כמקום מפגש לגברים הומוסקסואלים, בשעת הלילה. (ר' לענין זה את חוות דעתו המשלימה של ד"ר ע' קמה, וכן את דברי מומחה הנתבעים, ד"ר ד' גוטליב, בחקירתו, עמ' 50, ש' 22-24, עמ' 51, ש' 21-22).

8. כמו כן מוסכם על הכל כי עצם איזכור העובדה שהתובע ביקר בגן העצמאות בשעות הלילה עשויה כדבר כמעט מובן מאליו לזהות אותו כהומוסקסואל (ר' חו"ד המשלימה של ד"ר ע' קמה, ועדותו עמ' 53, ש' 10-11, וכן עדותו של ד"ר ד' גוטליב מטעם הנתבעים, עמ' 50 ש' 26 עד עמ' 51, ש' 2, ועדות עו"ד א' כהן, עמ' 34, ש' 22-23 ועמ' 35 ש' 7-8, וכן סעיף 27(ג) בסיכומי הנתבעות).

נובע מן האמור לעיל, כי הומוסקסואל אשר מעוניין להסתיר את זהותו המינית, לא יחשוף בשום מקום את העובדה שהיה בגן העצמאות, בפרט בשעות הלילה (עדות ד"ר גוטליב עמ' 51, ש' 24-26).

9. עפ"י הראיות שהוצגו בפניי, יחסה של הקהילה להומוסקסואלים, גם בעידן המודרני, הנאור, והליברלי, הוא לעיתים קרובות יחס שלילי ומפלה. בעבר הלא רחוק אף נחשבה ההומוסקסואליות לעבירה פלילית, והפרעה נפשית המצריכה טיפול. התופעה נחשבה הן ע"י ההומוסקסואלים עצמם והן ע"י כל המוסדות החברתיים – כמאפיין שלילי בעליל, שעל הפרט לנסות ולהצניע אותו ככל יכולתו. תגובת הקהילה לגילוי זהותו של אדם כהומוסקסואל עשויה להיות – דחיה, נידוי, פיטורין, ואף אלימות. הצהרה על היותו של אדם הומוסקסואל גם בימינו עלולה לגבות ממנו מחיר כבד בכל מישורי החיים (ר' חו"ד ד"ר קמה, בעמ' 6 בסוף חווה"ד, בעמ' 4 תחילת הפסיקה השניה, וחוות דעתו המשלימה בעמ' 2 למעלה. כן ר' פרוי עמ' 46, ש' 13-16).

על יחסה של החברה גם בימינו אלה לתופעת ההומוסקסואליות ניתן ללמוד אולי גם מעדותו של ד"ר שוכר, כי אילו סיפר לו התובע על נטייתו המינית, הוא היה מציין את הדבר בכרטיסו האישי של התובע (עמ' 27, ש' 14-15).

תצוין גם עצם העובדה שהנתבעות דרשו כי התובע ייבדק ע"י מומחה פסיכיאטר מטעמן.

לבסוף בנקודה זו אזכיר את אוסף הכתבות בעיתונות, שצורף לסיכומי התובע, כתבות המעידות על הגישה הלא-סובלנית להומוסקסואלים, ותופעת ה"הומופוביה".

10. עוד עולה מהחומר שהוצג בפניי, כי אחד המאפיינים הבולטים של ההומוסקסואלים הינו הבושה מעצם היותם כאלה. מחמת הבושה, היחס השלילי של

החברה, והחרדה שמא תתגלה הנטיה המינית לבני משפחתו ולמקורביו, נוקט ההומוסקסואל (כל עוד בחר שלא "לצאת מהארון") בטקטיקות שונות של הסתרה. דפוס התקשורת של ההומוסקסואל, המבקש להסתיר את נטייתו המינית, כופה עליו שלא לאמר את האמת בענין זה, וזאת בכדי להימנע מהבושה ומהסנקציות להן הינו צפוי בכל תחומי חייו במקרה שנטייתו תיחשף (חוה"ד ד"ר קמה, וחוות דעתו המשלימה). גם ד"ר גוטליב מאשר כי אין הוא מתווכח עם התיזה כ הומוסקסואלים מנהלים את כל חייהם תוך כדי נסיון להסתיר, גם מאנשים הקרובים אליהם, את עובדת היותם הומוסקסואלים. לדבריו, "ייתכן מצב של אדם שהוא איש הגון ודובר אמת, אבל בהתייחס לזהותו המינית אותו איש יאלץ לשקר כדי להמשיך ולהסתיר את זהותו. זאת התיזה ואני לא מתווכח איתה" (עמ' 50, ש' 12-13).

11. הנתבעות טוענות כי כל אלה הם דברים כלליים, וכי אין כל ראיה כי התובע ספציפית נמנה על אותה קבוצה של הומוסקסואלים, המבקשים להסתיר ולא לחשוף את זהותם המינית. אני סבור כי הוכח שהתובע אכן נמנה על אלה המסתירים את זהותם המינית. הוכח כי כל מכריו ובני משפחתו המורחבת של התובע מכירים אותו כאדם המנהל אורח חיים רגיל, ואינם יודעים על נטייתו המינית (עמ' 15, ש' 4-5). כל ידידיו, קרוביו, שכניו, ואפילו אמו, גרושתו, וילדיו אינם יודעים על כך (עמ' 14, ש' 29-30. וכן סע' 8.8. לתצהירו).

גם במקום עבודתו איש לא ידע על כך (עמ' 29, ש' 6-9). די בכל אלה כדי להוכיח כי התובע אכן הקפיד להסתיר היטב, בפני כל מיודעיו ובני משפחתו, את "הסוד הנורא" – עובדת היותו הומוסקסואל. הדבר מתקבל על הדעת ביחוד במקרה כזה, שבו התובע גילה את היותו הומוסקסואל רק כשהיה בן 36 (פרו', עמ' 15, ש' 4), לאחר שניהל עד אז אורח חיים רגיל, היה נשוי לאשה, ואב לשני ילדים, והינו חרד במיוחד מן האפשרות שסודו יתגלה לרעייתו לשעבר, לילדיו, לאמו (ר' פרק הסיכום בחו"ד ד"ר קמה).

12. טוען ב"כ הנתבעות בסיכומיו - אם התובע כל כך חושש פן יתגלה סודו בענין נטייתו המינית, הא כיצד זה חשף הוא את הסוד בפומבי ובריש גלי, בהגישו את התובענה בביהמ"ש? לטענתו, אין זה נכון שהתובע חי כל ימיו במאמץ להסתיר את זהותו המינית, והא ראיה שגילה את הדבר במשפט, ואם כך, היכן ה"מאמץ" להסתיר את הסוד? טענתו של התובע כי כביכול שיקר למעסיקו ולרופאו, כדי להסתיר את נטייתו המינית, מתנפצת אל מול פתיחותו, לספר את הדבר לעורכי דינו, לחוקר, ולביהמ"ש. לטענתו, אם גירסתו של התובע במשפט הוא הגירסה הנכונה, חזקה עליו שהיה מבקש חסיון מיד עם הגשת התובענה (אם רצונו להישאר "בארון"). ואם הוא "יצא מהארון", מדוע שיקר לרופאו ולמעסיקו? עד כאן טענת הנתבעות.

התשובה לטענה זו היא כמובן שהתובע כל ימיו אכן הסתיר את זהותו המינית, ורק במשפט נאלץ בלית ברירה לחשוף את הדבר, לראשונה בימי חייו. אין סתירה בין ההסתרה העיקבית והנמשכת עד אותו שלב, לבין החלטתו האמיצה לחשוף את הדבר

בביהמ"ש, וכן בפני הדמויות הקשורות במשפט (עוה"ד שלו, והחוקר מטעם הנתבעות). אינה דומה חשיפת הנטיה המינית בפני אנשים המקורבים אל התובע ומצויים בקשרים עמו ומכירים אותו כל השנים כאדם בעל אורח חיים רגיל, לחשיפת הנטיה הזאת בפני אנשים זרים או בפני ביהמ"ש, התובע הסביר כי אדם מקצועי זר שבא לחקור, אין לו כל בעיה לספר לו את האמת, שהרי אין לו שום קשרי חברות עמו (עמ' 14, ש, 3-1, ש' 28-30). אשר לגילוי בביהמ"ש, לראשונה הודה התובע מפורשות בהיותו הומוסקסואל רק בתצהיר העדות הראשית שהגיש, ובו ביום ביקש להטיל על כך חיסיון (וניתנה החלטה כמבוקש) (ולא נכונה הטענה כי הדבר נעשה רק בעקבות כך שהנתבעות זימנו לעדות את המעסיק והרופא. תצהיר התובע, והבקשה לחיסיון, הוגשו עוד בטרם זומנו העדים הנ"ל ע"י ב"כ הנתבעות).

13. לא נכונה טענת הנתבעות כאילו ד"ר קמה ביסס תיזה שמרבית ההומוסקסואלים הינם שקרנים, ואשר על כן יש לפסלם לעדות בביהמ"ש (סיכומי הנתבעות, פסקה 27(ד)), מה שביקש ד"ר קמה לאמר הוא, שרק בענין נטייתם המינית - לא בענינים אחרים – הם נוקטים טקטיקות שונות של הסתרה. וגם ד"ר גוטליב מטעם הנתבעים מסכים כי "ייתכן מצב של אדם שהוא איש הגון ודובר אמת, אבל בהתייחס לזהותו המינית אותו איש ייאלץ לשקר כדי להמשיך ולהסתיר את זהותו" (עמ' 50, ש' 12-13).

14. לסיכום סוגיה זו, אני מקבל את טענת התובע כי כאשר אירעה התאונה, בחר לספר "סיפורי כיסוי" על מנת שלא לחשוף את נטייתו המינית, אותה חפץ להמשיך ולהסתיר, כפי שהסתיר עד אז. ואגב, העובדה, שזמן קצר לאחר האירוע הוא מסר לאנשים שונים גירסאות **שונות** זו מזו, תומכת אף היא במידת-מה בטענה, כי הגירסאות הללו אינן אלא "סיפורי כיסוי", מכל מקום, "סיפורי כיסוי" ניתן לספר במקום העבודה ובמקומות אחרים, אולם כשפנה לבית המשפט לא היה מנוס אלא לספר את האמת, וכך אכן עשה התובע, במסרו בביהמ"ש את הגירסה האמיתית והנכונה ללא כחל ושרק. התובע ויהל שנים רבות אורח חיים רגיל, נישא לאשה, והקים משפחה, כשהוא מציג חזות של בעל נטיה מינית רגילה, נורמטיבית. החשש פן ידעו מכיריו על נטייתו המינית, כפה עליו, כפי שהוא כופה על הומוסקסואלים רבים אחרים, להסתיר את האמת ולהמציא "סיפורי כיסוי" כאשר הדבר נחוץ להסתרת האמת.

סיכומו של דבר, אני קובע כי הגירסאות שמסר התובע בתחילה היו "סיפורי כיסוי", ואילו הגירסה האמיתית והנכונה היא זו שמסר בבית המשפט, היינו, גירסת התהפכות ספסל עליו ישב בגן העצמאות.

15. לחיזוק מסקנתי זו אזכיר את "שיחזור התאונה", שביצע התובע עם עורכי דינו, הכל כמפורט בתצהיר עו"ד כהן ובעדותו בביהמ"ש. עו"ד כהן מתאר כיצד הספסל (הוא הוא הספסל שבו התרחשה התאונה) מוצב על הקרקע באופן שנראה לכאורה כאילו רגליו מקובעות לקרקע כהלכה ובצורה בטוחה, מה שאח"כ התברר כלא נכון וכמראית עין בלבד. לצורך השיחזור, התיישב התובע על הספסל, הכניס את ידו הימנית לכיס מכנסיו

תוך הישענות לאחור, ואז הספסל בבת אחת איבד את שווי המשקל ונטה אחורנית, בעוד התובע, היושב עליו, מושיט את ידו השמאלית בתנועה ספונטנית אחורה כדי לגונן על עצמו מפני פגיעה (סעי' 8 לתצהיר, וכן פרו', עמ' 33, ש' 24-25, ש' 19-20).

שאלת האחריות

16. אין ולא יכול להיות חולק כי העירייה חבה חובת זהירות מושגית כלפי המבקרים בגנייה הציבוריים, הדבר אף עולה מכתב ההגנה גופו (סעיף 3). העירייה חבה גם חובת זהירות קונקרטית כלפי המבקרים בגן בכלל וכלפי התובע בפרט, שכן, היא יכולה היתה, מבחינה פיזית, וצריכה היתה, מבחינה נורמטיבית, לצפות את התרחשות הנזק כתוצאה מהימצאותו של ספסל המוצב בגן הציבורי כשהוא בלתי יציב, וללא חיבור או עיגון כלשהו לקרקע. כידוע, רק בגין סכנה "בלתי רגילה" מוטלת חובת זהירות קונקרטית, ואין ספק כי התהפכות ספסל היא אכן סכנה כזו.

17. ב"כ התובע מפרט על פני עמודים רבים (מדל) בסיכומיה במה הפרה העירייה את חובות הזהירות וחובות חקוקות המוטלות עליה. אינני רואה כלל צורך לעסוק בכך, באשר נראה לכאורה כי הדברים ברורים ומדברים בעד עצמם. ועובדה היא, שב"כ הנתבעות בסיכומיו לא התייחסו ולו במלה אחת לשאלת הרשלנות. מכאן אני למד שגם הוא מסכים, כי אם יתברר שגירסת התובע בענין נסיבות התאונה היא הגרסה הנכונה, הרי הרשלנות היא ברורה ואינה צריכה טיעון הפירוט.

18. אעיר רק זאת, שהנתבעות לא הביאו כל ראיה לטענתן (בכתב ההגנה) כי הן מקיימות בגן הציבורי עבודות אחזקה ותחזוקה במועדים קבועים ומתוכננים. העובדה שהספסל הבלתי-תקין עוד היה במקום למעלה משנתיים (!) לאחר התאונה (בעת ביקור החוקר, 25/10/01) אינה תומכת בטענה הזאת. עובדה זו מחזקת את מסקנתי כי העירייה אכן התרשלה, אחרת לא ניתן להסביר כיצד ייתכן שבמשך למעלה משנתיים, המפגע לא תוקן ולא סולק מהמקום.

הערכת הנזק

19. מיד לאחר התאונה הגיע התובע לחדר מיון בביה"ח איכילוב, שם אובחן שבר מרוסק בשורש כף יד שמאל. היד קובעה בגבס. הגבס הורד לאחר כששה שבועות. לאחר הורדת הגבס, נזקק התובע לשורה של טיפולים פיזיותרפיים.

הנכות הרפואית

20. כל אחד מן הצדדים הגיש חו"ד רפואית מטעמו, ובהמשך, הוסכם בין הצדדים כי ימונה מומחה רפואי מטעם ביהמ"ש, בתחום האורתופדי. ביהמ"ש מינה כמומחה מטעמו את ד"ר משה סלעי, וקבע כי חוות דעתו תהיה יחידה בתיק.

ד"ר סלעי קבע בחוות דעתו כי התובע סבל משבר מרוסק בשורש כף יד שמאל ונוזק לקיבוע בגבס ולפיזיותרפיה ממושכת עקב התפתחות תסמונת RSD. תסמונת זו חלפה ואין לה היום סימנים בבדיקה הקלינית. כמו כן, חל שיפור ניכר בתנועות שורש כף היד והאצבעות. אין כיום תלונות אופייניות ללחץ על העצב המדיאני משמאל בשורש כף היד, אך בבדיקה קיימים סימנים קלים ביותר ללחץ דו צדדי, סימטרי, בשורשי כפות הידיים על העצב. מצילומי הרנטגן נראה איחוי בעמדה גרועה של השבר בשורש כף היד. אולם, המשטח המפרקי התאחה היטב, ואין שינויים ניווניים במפרקי שורש כף היד. סיכום חווה"ד הוא שד"ר סלעי מעריך את נכותו הצמיתה של התובע בשיעור של 15%, זאת בגין "מצב לאחר שבר מרוסק בפרק שורש כף היד השמאלית, עם השפעה קלה עד בינונית על כושר הפעולה הכללי והתנועות".

עבודתו של התובע, והשלכות הנכות על כושר עבודתו

21. התובע עבד בעבר, משך 20 שנה, (...) כארבע שנים לפני התאונה נשוא תביעה זו.

בתקופת התאונה עבד התובע בשני מקומות עבודה (...).

(...) עבד, לדבריו, בעבודה פיזית מאומצת שכללה נהיגה ושליחויות, נשיאת משאות, לקיחתם. ומסירתם ללקוחות, עבודות שאינו מסוגל לבצע מאז התאונה. ואכן, סמוך לאחר התאונה, ביום 1/9/99, פוטר התובע מעבודתו במשרד הביטוח. מר י.כ. אישר בכתב (נספח ה') כי כתוצאה מהפגיעה לא יכול היה התובע להמשיך ולבצע את כל המטלות והמשימות שהתפקיד דרש ממנו, ולכן, ומטעמי חסכון למשרד, הופסקה העסקתו עקב חוסר יכולתו לתפקד כראוי בביצוע משימותיו.

בחברת (...) עבודתו לא היתה עבודת פיזית. מהות העבודה תוארה על ידי מעסיקו (4/נ) כעידכוניס טכניים על גבי המחשב. התובע עבד מול מחשב ושולחן משרדי, חמשה ימים בשבוע, תשע שעות ביום. כל עבודתו היתה לקרוא נתונים ממסמכים ולהיכנס לתוכנה ולעדכן במידת הצורך את הנתונים. מעבודתו זו פוטר התובע, בחודש אוגוסט 2000. מעסיקו אישר, בהודעתו לחוקר 4/נ, כי לאחר התאונה התובע הגיע לעבודה עם יד מקובעת בגבס, אך סבל מכאבים והחסיר ימים רבים עקב בדיקות רפואיות. כמו כן אמר לחוקר כי הפגיעה הפריעה לתובע בתפקודו היומיומי על גבי מחשב, והכאבים גרמו לו הפרעות רציניות בעבודה, עד אשר בסופו של דבר החברה פיטרה את התובע מכיוון שלעיתים קרובות היה עצבני בעבודה עקב הכאבים ביד. הוא המשיך מספר חודשים עם כאבים, עד שהופסקה עבודתו. עד כאן לשון הודעתו של המעסיק בפני החוקר מטעם הנתבעות. המעסיק אישר בעדותו בביהמ"ש כי אכן אמר דברים אלה לחוקר (עמ' 29, ש' 24-27). כן אישר בעדותו כי התובע היה עובד חרוץ אחראי והגון (עמ' 29, ש' 13), וכי אחת הסיבות לפיטוריו היתה, שהוא נהיה מאד עצבני, מחמת הכאבים, ולא יכול היה להשתלב עם העובדים האחרים (עמ' 29, ש' 19-23).

אם כן, התובע הוכיח כי פוטר, כתוצאה מהתאונה, משני מקומות העבודה בהם עבד.

22. לאחר פיטוריו הופנה התובע ע"י המל"ל לקורסים שונים להכשרה מקצועית, תחילה לקורס הדרכת תוכנות בבית ספר (...), קורס שאותו לדבריו לא יכול היה לסיים בשל מגבלותיו ומכאוביו, אח"כ קורס טכנאי P.C., אותו סיים, אך לא מצא עבודה בתחום, ולבסוף, קורס גרפיקה ממוחשבת, שבמועד עדותו של התובע בביהמ"ש, טרם הסתיים.

23. התובע טוען כי אינו מסוגל כיום לעסוק בעבודות המצריכות הפעלה של שתי הידיים, וכן כי מאז התאונה הוא מתקשה בנהיגה. מאז פיטוריו ועד היום לא מצא התובע כל עבודה והינו מובטל וחי מקיצבאות המוסד לביטוח לאומי. אף נסיונותיו לבצע הסבה מקצועית באמצעות קורס שיקום של המוסד לביטוח לאומי נכשלו, לדבריו, בשל מגבלותיו. מאז פיטוריו לא מצא התובע כל עבודה, והינו מובטל, וחי מקצבאות המל"ל, לפיכך דורש התובע פיצוי בגין הפסדי שכר בעבר מאז פיטוריו ועד היום, בגובה מלוא השכר שהשתכר באותם מקומות עבודה.

24. אכן, נקבעה לתובע נכות רפואית לא נמוכה, והנכות הינה תיפקודית : "השפעה קלה עד בינונית על כושר הפעולה הכללי והתנועות".
התובע אף הוכיח כי פוטר כתוצאה מן התאונה, משני מקומות בהם עבד.
עד היום (כשש שנים לאחר התאונה) התובע מובטל, ומדובר בתובע שעבד בחריצות כל ימיו, לעיתים במספר מקומות עבודה במקביל.

25. מאידך גיסא, אין להתעלם מכך שמומחה ביהמ"ש, שחוות דעתו היא היחידה בתיק, קובע בחוות דעתו כי אינו רואה בנכותו מגבלה לעבודתו כמורה לשרטוט/חשמל או עבודה בתחום המחשב. המומחה לא נחקר על חוות דעתו, וקביעתו בעינה עומדת. גם התובע עצמו אישר בעדותו כי ב"עכבר" המחשב הוא משתמש ביד ימין, וכי אין לו כל בעיה ביד ימין (פרו', עמ' 12, ש' 22-27).

הפסדי שכר לעבר ולעתיד

26. דעתי היא כי מאחר שהתובע פוטר, משני מקומות עבודתו, בגלל התאונה, ובהתחשב בנכותו, גילו, ומצב השוק, הרי פרק זמן של 12 חודשים הוא פרק זמן סביר למציאת עבודה חדשה. לשון אחר, מגיע לו פיצוי בגין הפסד שכר מלא, לתקופה של 12 חודשים. לאחר תום התקופה הזאת, נראה לי, לאור קביעתו של ד"ר סלעי, כי התובע יכול היה, לו התאמץ דיו, למצוא עבודה מתאימה כלשהי. נכותו איננה נכות המצדיקה לשבת בטל במשך שש שנים. על כן, ביחס לתקופה זו, אחשב את הפסדי השכר על פי

דרגת נכותו הרפואית, שהיא לדעתי גם נכותו התיפקודית. באותו אופן ייערך החישוב גם ביחס לאובדן כושר השתכרות בעתיד.

27. להלן, חישוב הפסד השכר, לעבר ולעתיד.
שכרו של התובע עובר לתאונה (...) היה, לפי תלושי השכר, סך 2,865 ₪ ברוטו.
סכום זה, כשהוא משוערך להיום, מסתכם בסך 3,141 ₪.

הפסד שכר מלא למשך 12 חודשים מיום הפיטורין (1/9/99)
 $37,692 \text{ ₪} = 12 \text{ חודשים} \times 3,141$
ובתוספת ריבית ממחצית התקופה ועד היום - סך **47,351** ₪.

הפסד שכר ליתרת התקופה, לפי 15% נכות -- 27,798 ₪ + 59
חודשים $3,141 \times 15\%$ ₪.
ובתוספת ריבית ממחצית התקופה ועד היום - סך **31,092** ₪.

שכרו של התובע עובר לפיטוריו (...) היה, לפי תלושי השכר, סך 5,179 ₪ ברוטו
(בחודשים מרץ ויולי 2000 היו תוספות חד פעמיות שאינן משקפות את השכר הקבוע). לא
הוכחה הטענה כי סוכם עמו על שכר של 5,334 ₪. תלושי השכר אינם משקפים שכר
בסכום זה. הסך 5,179 ₪, כשהוא משוערך להיום, מסתכם בסך 5,561 ₪.

הפסד שכר מלא למשך 12 חודשים מיום הפיטורין (1/8/00) -
 $66,732 \text{ ₪} = 12 \text{ חודשים} \times 5,561$
ובתוספת ריבית ממחצית התקופה ועד היום - סך **80,853** ₪.

הפסד שכר ליתרת התקופה לפי 15% נכות -- 40,039 ₪ = 48
חודשים $5,561 \times 15\%$ ₪.
ובתוספת ריבית ממחצית התקופה ועד היום - סך **43,683** ₪.

החישוב לעתיד ייערך עפ"י בסיס השכר משני מקומות העבודה, 8,702 ₪, ובהיוון
עד גיל 67 (כך לפי חוק גיל פרישה, התשס"ד-2004).
 $178,883 \text{ ₪} = 137.0435 \times 15\% \times 8,702$ ₪.

הוצאות נסיעה בעבר ובעתיד

28. לטענת התובע, בעקבות התאונה לא היה מסוגל לנהוג, בייחוד בששת השבועות
הראשונים בהם ידי היתה נתונה בגבס, ונזקק למוניות לצורך נסיעות לטיפולים
רפואיים ופיזיותרפיים. כמו כן, לטענתו, הוא מתקשה גם היום בנהיגה, וחושש לנסוע
באוטובוס בשל הצפיפות והדוחק והקושי לאחוז בעת עמידה במהלך הנסיעה, ועל כן
נזקק לשימוש במוניות.

חרף טענותיו אלה, וחרף העובדה שחלפו כשש שנים מאז התאונה, לא הצליח התובע לאתר קבלות בגין שימוש במוניות אלא בסך 314 ₪ בלבד. לטענתו, היו נסיעות נוספות במוניות, אך הוא לא שמר את הקבלות. אני פוסק לתובע, בגין הוצאות נסיעה בעבר ובעתיד, סך כולל של 1,400 ₪, נכון להיום.

עזרה בעבודות משק הבית בעבר ובעתיד

29. התובע הינו גרוש וחי בגפו. עד התאונה ביצע את כל עבודות משק הבית בכוחות עצמו, הואיל ולא סבל ממגבלה כלשהי. כתוצאה מהתאונה אין הוא מסוגל לדבריו לבצע שורה ארוכה של פעולות המצריכות הפעלה של שתי הידיים. לפיכך הוא נזקק לעזרת צד ג' בעבודות ניקוי הבית. התובע צירף אישורים של עוזרות הבית שעבדו אצלו, לפיהם שילם להן במהלך התקופה מאז התאונה ועד יוני 2001 סך של 11,980 ₪.

לטענתו, מאז יוני 2001 נותר ללא מקור הכנסה כלשהו ונאלץ להיעזר בבית משפחה לצורך עבודות משק הבית, בסכום של 756 ₪ לחודש, אולם טרם שילם לה, ולדבריו, הבטיח לשלם לה את שכרה בעתיד. התובע לא הוכיח טענה זו, לא צירף אישור כלשהו מאותה בית משפחה, וגם לא זימן אותה לעדות בביהמ"ש.

באשר לעתיד טוען התובע כי ייזקק, נוכח נכותו ומגבלותיו, לעזרה בביצוע עבודות הבית, והוא מבקש לפסוק פיצוי לעתיד עד סוף תוחלת חייו.

לאחר ששקלתי את מכלול הנתונים והראיות בענין זה, אני פוסק לתובע בגין עזרת הזולת לעבר ולעתיד עד גיל 70 (הנחתי היא כי אחרי גיל זה היה נזקק לעזרה בעבודות משק הבית בלאו הכי) סכום גלובלי של 65,000 ₪.

הוצאות רפואיות

30. התובע צירף קבלות בסך 1,280 ₪ בגין הוצאות רפואיות שנשא בהן (לא כולל התשלום בסך 1,400 ₪ בעבור חו"ד המומחה מטעמו), וסכום זה יש להשיב לו, ובשערוך להיום - 1,600 ₪. לפי חו"ד ד"ר סלעי לא יהיה צורך בטיפולים רפואיים אורטופדיים בעתיד, והתובע לאמיתו של דבר אינו דורש פיצוי עבור הוצאות לטיפולים רפואיים בעתיד (ר' המלל, להבדיל מהכותרת, בסעיף 195 לסיכומיו).

כאב וסבל

31. בהתחשב בכאבים ביד שמאל מהם סבל התובע, ועודנו סובל, השהות הממושכת בגבס, הצורך להחליף את קיבוע הגבס מספר פעמים, התדירות ומשך הטיפולים הפיזיותרפיים, ומגבלותיו כמפורט בתצהירו ובעדותו בביהמ"ש, אני פוסק לתובע, בגין כאב וסבל, סך של 65,000 ₪.

ניכויים

32. מסכום הפיצוי לתובע יש לנכות את הסכומים שקיבל מהמל"ל בעקבות התאונה, כלהלן :

דמי אבטלה בתקופה 6/01 - 9/00	--	₪ 32,905
גימלת הבטחת הכנסה בשנים 2003 - 2005	--	₪ 40,110
דמי שיקום ונסיעות בתקופה, 12/01 - 12/00	--	₪ 24,518

הסכומים הנ"ל בתוספת הפרשי הצמדה וריבית כחוק עד היום מסתכמים בסך של 114,124 ₪.

סיכום

32. לסיכום, אני מקבל את התביעה ומחייב את הנתבעות לשלם לתובע את הסכומים כלהלן :

הפסדי שכר בעבר	₪ 202,979
אובדן כושר השתכרות בעתיד	₪ 178,883
הוצאות נסיעה	₪ 1,400
עזרת הזולת	₪ 65,000
הוצאות רפואיות	₪ 1,600